

TREBALLS RECERCA 2018/19

AL GEOPARC MUNDIAL DE LA UNESCO CONCA DE TREMP – MONTSEC

Des del 17 d'abril del 2018, la comarca del Pallars Jussà juntament amb els municipis de Baix Pallars (Pallars Sobirà), Coll de Nargó (Alt Urgell), Camarasa, Vilanova de Meià i Àger (La Noguera) són Geoparc Mundial de la UNESCO.

El propòsit d'un Geoparc és explorar, desenvolupar i celebrar els vincles entre el patrimoni geològic i tots els altres aspectes del patrimoni natural i cultural de la zona.

Es tracta de re-connectar la societat amb el nostre planeta per apreciar com els seus 4.600 milions d'anys d'història han anat format cada aspecte de les nostres vides i de la nostra societat actual.

EL PALEONTÒLEG - PALEO QUÈ?

Al Geoparc trobem restes dels últims dinosaures que van viure a Europa abans d'extingir-se. Aquestes troballes, juntament amb altres restes fòssils ajuden a reconstruir ambients de fa milions d'anys i entendre la història i l'evolució de la vida a la Terra. Per aquests motius, els paleontòlegs, científics investigadors, juguen un paper molt important al territori. Realitzen tasques com prospecció, selecció de punts d'excavació, excavacions, neteja de sediments, restauració, conservació in-situ i ex-situ, identificació i classificació de les espècies trobades.

El treball consistiria en descriure les importants tasques d'un paleontòleg. La recerca se centraria en jaciments i troballes del territori Geoparc. Es compaginaria la recerca bibliogràfica amb el treball de camp. Dóna suport el Cap de recerca del Mesozoic de l'Institut Català de Paleontologia i Director del Museu de Conca Dellà (Isona) i Dinosfera (Coll de Nargó).

L'ARQUEÒLEG I LA PREHEISTÒRIA

L'arqueologia és un dels patrimonis rellevats del Geoparc. Els arqueòlegs estudien la història de l'ésser humà a través de les restes que s'han conservat fins els nostres dies i això ens ajuda a entendre el nostre comportament com a éssers humans. El seu interessant treball implica excavacions; registre, estudi i conservació de les restes trobades i per això es realitzen tasques de recerca a fi d'interpretar correctament les dades així com la gestió del patrimoni i la divulgació dels coneixements assolits en la recerca.

El treball consistiria en descriure les importants tasques d'un arqueòleg. La recerca se centraria en jaciments i troballes del territori Geoparc. Es compaginaria la recerca bibliogràfica amb el treball de camp. Donen suport els investigadors d'Espai Orígens (Camarasa) que ofereixen una sessió al centre.

PATRIMONI INDUSTRIAL AL PIRINEU: PAISATGE

Les obres de construcció de les hidroelèctriques al Pirineu i la seva posada en funcionament han estat un dels primers factors de transformació del territori Geoparc. El gran significat que té el patrimoni hidroelèctric per al territori fa que es comencin a plantejar noves propostes. El que abans era vist com un recurs econòmic per obtenció d'energia ara s'està començant a veure com un bé cultural a preservar que determina un paisatge i una identitat local.

El treball consistiria en analitzar les diferents polítiques -estatals i locals- i com aquestes afecten el paisatge i els usos culturals que es fan amb aquest patrimoni en particular. A més, s'observarien les diferents percepcions socials per arribar a entendre com una comunitat inicia i accepta el patrimoni industrial com a identitat pròpia.

PATRIMONI INDUSTRIAL AL PIRINEU: ARQUITECTURA

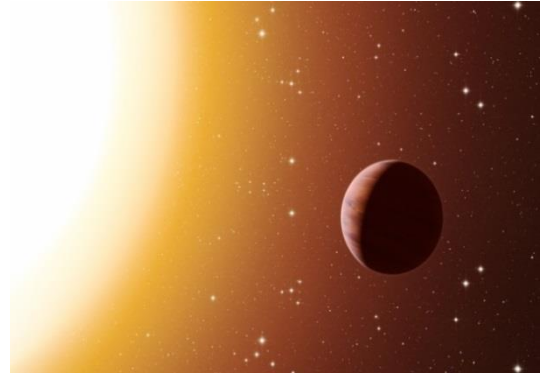
L'any 1911 es van fundar dues grans empreses amb capital estranger i amb la intenció de desenvolupar l'energia hidroelèctrica a gran escala, aprofitant els recursos del Pirineu: "la Canadenca" i *Energía Eléctrica de Cataluña* (EEC). Per a construir en tan poc temps, les companyies adoptaren models urbanístics desconeguts al territori. En moltes edificacions es van aplicar sistemes constructius innovadors, que avui dia es consideren de gran valor patrimonial. Alguns es consideren únics al món.

S'estudiaria el singular urbanisme que es va implementar per primer cop a la comarca del Pallars Jussà de la mà de les empreses hidroelèctriques. També s'estudiarà aquelles construccions arquitectòniques industrials singulars en contraposició a l'arquitectura autòctona del territori per arribar a fer una contraposició amb les diferències i similituds entre els dos models urbanístics i constructius (autòcton i industrial).

DETECCIÓ I ESTUDI DE PLANETES EXTRASOLARS

El Montsec que compta amb la certificació Starlight és un lloc perfecte per l'observació del cel fosc. A l'Observatori Astronòmic del Montsec, l'estudi dels exoplanetes amb el telescopi Joan Oró, és un dels principals pilars de la recerca. Des de la descoberta de 51 Pegasi b l'any 1995, el primer planeta conegut entorn a una estrella diferent al Sol, els telescopis i les tècniques d'observació han avançat tant que ens permeten descobrir interessants característiques d'alguns dels quasi 4000 planetes extrasolars coneguts.

El treball consistiria en descriure les tècniques que es fan servir per detectar i caracteritzar exoplanetes. A més, s'inclou una part pràctica amb l'anàlisi d'imatges reals del telescopi Joan Oró d'un trànsit de l'exoplaneta XO-6 b, descobert recentment des del Montsec. Mitjançant programes i tècniques assequibles per l'estudiant, es podran calcular alguns dels paràmetres del planeta i de la seva òrbita.

DESPRENIMENTS I ESSLAVISSADES

El 2018 ha estat un any actiu en desprendiments i esllavissades al Geoparc. On s'han produït i per què? Aquestes són algunes de les preguntes que ens podem fer respecte aquests fenòmens.

El paisatge és dinàmic i els fenòmens i processos geològics juguen un paper important en el seu modelatge i transformació. Hi ha processos que triguen milers o milions d'anys i d'altres que els podem apreciar a escala humana. Les esllavissades i desprendiments provoquen canvis en el paisatge però alhora poden causar un perill afectant a l'home o a la seva activitat, convertint-se en un risc geològic.

El treball consistiria en inventariar els desprendiments i esllavissades del 2018 al Geoparc. Caldria fer definició de risc geològic i aspectes relacionats (impacte, vulnerabilitat) i relacionar-los amb els punts inventariats. Es pot fer mapeig per veure zones amb major afectació o risc i vincular-ho amb mapes geològics. Completar amb recull de premsa. Col·laboren experts de la Comissió Científica del Geoparc.

PASSAT, PRESENT I FUTUR DE L'EMBASSAMENT DE TERRADETS

Els embassaments provoquen canvis en les dinàmiques dels rius, afavorint la sedimentació que alhora va minvant la capacitat del pantà. Com ha anat canviat el paisatge d'aquest indret amb la construcció de la presa? Es pot preveure com anirà evolucionant en un futur?

El treball consistiria en descriure mitjançant ortofotomapes l'evolució del paisatge, calcular diferents paràmetres en relació a l'acumulació de sediments a l'embassament per fer prediccions de futur, analitzar diferents dades per veure canvis i afectacions en la fauna i flora d'aquest ecosistema. Dóna suport l'Estació Biològica del Pallars Jussà.

LES COVES MÉS SIGNIFICATIVES DEL GEOPARC

Al Geoparc hi ha nombroses cavitats que presenten singularitats diverses. Per exemple, s'hi troben les dues sales més grans de Catalunya que podrien albergar un camp de futbol al seu interior o la Catedral Barcelona.

Les coves estan associades a processos geològics que a vegades l'home ha descrit fent ús de llegendes. Alhora han estat usades pels humans (neandertals, refugi de la guerra civil). Altres alberguen fauna amb característiques especials com els ratpenats.

El treball consistiria en fer una tria de les coves més significatives de l'àmbit del Geoparc. La recerca ha d'incloure revisió de base de dades i inventaris ja realitzats i ha de fer una descripció de les seleccionades tot indicat ubicació, tipus de roques i formació i interessos o atractius associats (educatiu, científic, turístic). Col·labora SAM.

GEOMITOLOGIA

Els Geoparc Mundials de la UNESCO tenen la finalitat d'explorar els vincles entre la Geologia i els altres patrimonis. Entre aquests en destaca el patrimoni cultural immaterial, i en concret el relacionat amb mites i llegendes que volen donar explicació d'una manera planera a fenòmens geològics.

En l'ampli territori del Geoparc Conca de Tremp – Montsec hi ha una gran diversitat de punts geològics interpretats des del punt de vista mitològic.

El treball consistiria en utilitzar un primer inventari de punts realitzat per l'ICGC, IDAPA i l'escriptor Pep Coll i desenvolupar-ne alguns dels punts tant a nivell de completar la llegenda com d'incloure una petita i senzilla explicació geològica relacionada.

Tots els treballs de recerca són susceptibles a tenir un article publicat a **La Borrufa** (secció Geoparc). El Geoparc farà de **pont entre els professors/alumnes i els experts** del territori que puguin recolzar i assessorar en la recerca.

info@projectegeoparctrempmontsec.com

Finança:

